H. PALAKACHIAN, Directeur - Rédacteur
de la Revue Hébdomad. „MÉGHOU„
171, Rue Kabristan, Péra, CONSTANT/PLE

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Թուրքիա՝ տարեկան 250, վեցամսեայ 125 ղր.
Եւրոպա՝ — 60 ֆրանք.
Ամերիկա՝ — 3 Տոլար.

صاحب و مدیر مسئولی هوونان پالاقاشیان
استانبول بك اوغلی قبرستان سوقاق نومرو ١٧١

Արտօնատէր, Խմբագիր եւ Պատասխ. Տնօրէն՝
Յ. Գ. ՓԱԼԱՔԱՇԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Բերա, Գերեզմանատան փողոց, թիւ 171

Ա. ՏԱՐԻ
Թիւ 11
1927
ՕԳՈՍՏՈՍ 11
Հատը 5 ղրուշ.

ՄԵՂՈՒ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Տողը 10 ղրուշ.
Չտպուած գրութիւնք չեն վերադարձուիր։
Հատը 5 ղրուշ.

Կը հրատարակուի ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ օրերը

Կարդացէք «ՄԵՂՈՒ»ի ներքին էջերուն մէջ

ԵՐԵՔ ՀՐԱՑԱՆԱԿԻՐՆԵՐԸ

Պատկերները խնամով պահեցէք. յառաջիկայի գիրքին ունենալու համար:

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎ ՈՒՆԻ՞ՆՔ ԹԷ ՈՉ

Ժամանակ ազգօգուտ թերթի մէջ հետեւեալը կարդացինք Կիր. օր:

«Ստոյգ աղբիւրէ կը լսենք թէ Արթիւր էֆ. Մաղաքեան, որ ներկայ Քաղ. Ժողովին անդամակցութեան կոչուած էր՝ ինքնիրեն կերպով որ եւ է կարգադրութիւն չընելու պայմանաւ, դարձեալ սկսած է, իր վաղեմի սովորութեան համեմատ, ինքնաբերաբար որոշումներ տալ եւ գործադրել զանոնք, եւ Քաղ. Ժողովի միւս անդամները դնել կատարուած լմնցած իրողութիւններու առջեւ:»

Չը զարմացանք այս տողերը կարդալով: Այսպէս ըլլալիքը մեզ համար վաղուց յայտնի էր, եւ մենք ներկայ Քաղաք. Ժողովոյ ընտրութենէն անմիջապէս յետոյ, «ՄԵՂՈՒ»ի 6րդ թիւով (30 Յունիս), *Սխալ սխալի վրայ* վերնագրեալ յօդուածի մը մէջ, ըսինք եւ բացատրեցինք թէ, Ընդհ. Ժողովը սխալ մը գործեց՝ Արթիւր էֆ. Մաղաքեանը Քաղ. Ժողովոյ անդամ ընտրելով, քանի որ փորձուած էր իր նախորդ պաշտօնավարութեան մէջ, իր առած կարգ մը սխալ քայլերով: Ըսինք նաեւ թէ, «Քաղ. Ժողովոյ անդամ ընտրուիլը չէր բաւեր, այս ժողովն ալ իրեն ատենապետ կ'ընտրէ՞ փորձուած մը»: Գոնէ յիշէին իմաստունին առածը որ կ'ըսէ. Փորձեալը կրկին փորձել յիմարութիւն է:

Եւ կ'եզրակացնէինք. «Այս ի՞նչ աննկարագիր ազգ եղանք մենք»:

Ահաւասիկ մեր դիտողութիւնները կ'արդարանան դժբաղդաբար, եւ ա՛յնքան շուտ:

Բայց այս չէ մեր ըսելիքն այս անգամ:

Մենք այս առթիւ կ'ուզենք հարցնել միայն եւ գիտնալ թէ, Քաղաք. Ժողով ունի՞նք թէ ո՛չ: Եթէ չունինք, թո՛ղ այդ բացէ ի բաց յայտարարուի, եւ Ընդհ. Ժողովն ալ շուտով գումարուելով, թո՛ղ Քաղաք. Ժողով ընտրուի: Իսկ եթէ ունինք, մենք չենք կրնար ըմբռնել թէ, երբ Ժողով մը իրապէս գոյութիւն ունի, ի՞նչպէս անոր Ատենապետը կը համարձակի առանձինն նիստել զանիկայ եւ ինքզինքը ժողով համարելով, ինքն իրեն որոշումներ տալ ու գործադրել: Եւ Ժողովն ալ ի՞նչ տեսակ ժողով է, իր արժանապատուութիւնն ո՛ւր տեղերը կ'իջնէ, երբ պատրաստ որոշումներ կը պարտադրուին իրեն եւ ինքն ալ գլուխ կը ծռէ այդ կատարուած իրողութիւններու առջեւ, փոխանակ մերժելու եւ չեղեալ համարելու զանոնք իբրեւ ապօրէն: Եթէ Ատենապետն է որ խնդիրները պէտք է որոշէ ինքնահաճօրէն, այլ եւս ինչո՞ւ համար է Քաղաք. Ժողովը: Իր գոյութեան իրաւունքն ինչո՞վ կ'արդարանայ. ինք կա՞յ թէ՛ չկայ: Տան տէ՞րն է թէ՛ պարզ խորհրդական: Հասկնա՛նք, գիտնա՛նք:

Եւ աւելին կայ: Արթիւր էֆ. Մաղաքեան ո՛չ միայն առանց Ժողովի որոշումներ կուտայ, այլ զանոնք նաեւ կը գործադրէ եղեր: Ուրեմն Ս. Պատրիարքը ի՞նչ կը գործէ: Ըստ օրինի, Պատրիարքն է գործադիր պաշտօնեայն: Ժողովներուն որոշումները ան կը գործադրէ: Եթէ իրմէ դուրս ուրիշ մըն է որ որոշումներ պիտի գործադրէ, իր պաշտօնին պարտականութիւնն ո՞ւր կը մնայ, եւ ի՞նչ բանի համար Պատրիարք է ինք: Այս ալ հասկնանք:

Վերջապէս, գործերն երեւի տակաւ պիտի ստանան այնպիսի երեւոյթ մը, որ ամէն մարդ պիտի սկսի իրաւամբ հարցնել թէ, Քաղաք. Ժողով ունի՞նք թէ ո՛չ:

Քիչ մըն ալ, եւ ահա՛ երեւի պիտի ստիպուինք հարցնել թէ Պատրիարք ունի՞նք թէ ո՛չ։ Կը փափաքինք որ չը ստիպուինք այս հարցումն ալ ընել վերջ ի վերջոյ կամ շուտով, որովհետեւ դեռ շատ կանուխ է։

Յ. Գ. Փ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԵՐԱՑԻ ԷՍԱԵԱՆ վարժարանին համար՝ Թաղ Խորհուրդը կազմեց Հոգաբարձութիւն մը որուն կ'անդամակցին Տեարք Տոք. Անտոն Վահրամ, Մկրտիչ Իւթիւճեան և Գր. Սարաֆեան։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ վարժարանին 200 ոսկի արժողութեամբ վառարաններ նուիրած է ծանօթ վաճառական Յովհ. էֆ. Փափազեան, որ ասկէ առաջ ալ ի նպաստ որբերուն նուիրած էր իր սեփական մէկ տունը Վոսփորի մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ մեծ Մատենադարան մը կը հիմնուի Բարիզի մէջ։ Այս նպատակին համար, Բարեգործականի նախագահը 300, 000 ֆրանք վճարելով՝ վեց սենեակնոց մեծ յարկաբաժին մը գնած և Բարեգործականին նուիրած է Թրոքատէրոյի կողմը այն շէնքին մէջ, ուր Պ. Սերովբէ Սվաճեան յարկաբաժին մ'ալ յատկացուցած էր Բարեգործականին։ Տիկին Փասէկա (ծնեալ Հօլաս) սոյն Մատենադարանին կը նուիրէ իր հօր՝ Հօլասի՝ ճոխ Մատենադարանը։ Բարեգործականի նախագահը, որ ստանձնած է Մատենադարանի ներքին կահաւորումը ամբողջութեամբ, նուիրած է նաև Գահիրէի մէջ ունեցած իր հարուստ Մատենադարանը, որ պիտի ամփոփուի Salle Nubar *անունով առանձին սրահի մը մէջ։ Սոյն Հայկական Մատենադարանը պիտի փոխադրուին նաև Փորթուգալ Միքայէլ Փաշայի Պոլսոյ, Մատթէոս Խերեանի Փառուայի ճոխ Մատենադարանները, նոյնպէս Բարիզէն հայրենակից մը կը նուիրէ իր հարուստ Գրադարանը։*

ՑԷՐԻԳԻՒՂԻ մէջ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւն կը կատարուի վաղը։ Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան, որուն անունն ես դրուած է ընտրելիներու եռապատիկ ցանկին մէջ, իր բազմազբաղ վիճակին պատճառով կը խնդրէ Ցէրիգիւղի յարգելի ազգայիններէն որ քուէ չը տրուի իր անունին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ երեք Թաղերու Աղքատախնամ մարմինը հաշուետուութենէ խուսափած ըլլալով, Տնտես. Խորհուրդը որոշեց խնդրել Քաղ. Ժողովէն՝ տնօրինութիւն մ'ընել այդ Մարմնոյ մասին։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ Հայոց Կէտիկ փաշայի մէջ ունեցած վարժարանը, որ երկու տարիէ ի վեր փակ կը մնար, պիտի վերաբացուի փութով, արտօնութեամբ կրթական գործավարութեան։ Հիմնադիր նշանակուած է Վեր. Ա. Պ. Մանուկեան, որ նոր Հոգաբարձութիւն մը պիտի կազմէ, եւ սա՝ իր կարգին՝ պիտի ձեռնարկէ հարկ հարկ եղած կարգադրութեանց, Սեպտ.ին բանալու համար վարժարանը։ Այս նախակրթարան առ այժմ պիտի ունենայ Տարրական և Միջին կարգերը միայն։

ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ դժբաղդութիւնը ունեցաւ կորսնցնելու իր Դեր-Տնօրէնն և Ուսուցիչը Տիար Գրիգոր Ցովակիմեանը, որուն յուղարկաւորութիւնը վայելուչ հանդիսութեամբ կատարուեցաւ Շբ. օր Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ, եւ մարմինն ամփոփուեցաւ տեղւոյն գերեզմանատունը։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ. — Հայաստանի երաժշտագէտներէն Պ. Սպէրլդոն Մէլիքեան կը զբաղի ձայնագրելու ժողովրդական այն երգերն, որոնք օլ է օր բերնէ բերան կ'այլայլին կամ կ'անհետանան։ Պ. Մելիքեան կը պատրաստուի շրջիլ Արագածի կողմերն և ուրիշ տեղեր, հոս բնակող Սասունցիներու երգերը հաւաքելու և ձայնագրելու համար։ Այս նպատակով մասնաւոր ձայնագիր (ֆօնօկրաֆ) բերել տուած է Բարիզէն։

ԿԱՀԿԱԹԱՅԻ մէջ Մայիս 14ին մեռեր է տեղւոյն Հայերէն Ցար. Ստեփանեան, 66 տարեկան։ Նոր Ջուղայեցի էր և շատ համեստ գիրքէ մը հատած է նիւթական փառաւոր գիրքի, ուրացած ըլլալով միլիոնները և կալուածներու։

ԿԵՍԱՐԻՈՅ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սեբովբէ Ա.քհնյ. առաջարկած է Ազգ. Վարչութեան՝ Մելքոնեան և նման հաստատութիւններ փոխադրել Կեսարիոյ Լրկսեռ որբերն։ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը փափագ յայտնած է որ սոյն որբուհիներէն ութը Հիւանդանոց ղրկուին, հոն հիւանդապահութեան դասընթացքին հետեւելու համար։

ԲԵՐԱՅԻ Կալուածոց Հոգաբարձութեան կանոնագիրը Քաղաք. Ժողովոյ մէջ քննուած և անփոփոխ կիրարկութիւնը որոշուած է. Հետեւաբար Կալուածոցն բոլոր առաջնոյն Վարչութեան կողմանէ պիտի ընտրուի և անոր համարատու պիտի ըլլայ։ Թաղ. Խորհուրդը լոկ ներկայացուցիչ մը պիտի ունենայ նոյն Հոգաբարձութեան մէջ։

ՏՕՔ. ԻՇԼԷՄԷՃԵԱՆ էֆ. հրաժարած է Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամակցութենէ։

Տ. ՍԱՐԳԻՍ ԵՊՍ. հրաժարած է Կէտիկ Փաշայի Ընտր. Ժողովոյ նախագահի պաշտօնէն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Համալսարանի Թանգարանին կողմանէ պեղումներ կը կատարուին Ելարի մէջ։ Առաջին մասն աւարտած է։ Պեղուած են երկու գերեզմանաթումբեր, որոնք քարի հին շրջանին կը պատկանին։ Հաւկցուած է որ այդ շրջանին՝ մասնաւոր գլակնակիրգարաններ կան եղեր։

ՍՏԱՑԱՆՔ

Նիւ Եորք հրատարակուող «*Հայաստանի Կոչնակ*» Շաբաթաթերթի Յուլիս 23 ի թիւը, ճոխ բովանդակութեամբ եւ մաքուր տպագրութեամբ։ Հասցէ.

The «Gotchnag», 331Fourth av.
NewYork, N. Y.

Աղեքսանդրիոյ Թեմական Ժողովի 35 րդ նստի Ատենագրութիւնը, որ ի մէջ այլոց կը պարունակէ «Ամբաստանութիւն Եգիպտոսի Առաջնորդ Թորգոմ Արքեպ. Գուշակեանի դէմ»։ Մեր կարծիքը կը վերապահենք, սպասելով լսել միւս կողմին ալ բացատրութիւնները, լուսաբանուելու և սխալ դատաստան չընելու համար։

«Բուժանք» Առողջապահական, Գիտական և Ընկերային ամսագիրի Բ. տարւոյ Թիւ 1ը (Յուլիս)։ Խմբագիրներն են՝ բժիշկներ Վ. Թորգոմեան, Պ. Քօլօլեան, Ե. Մինասեան, Լ. Գրիգորեան, նաեւ Պ. Կ. Ց. Բասմաջեան։ Բաժնեգինն է 30 ֆրանք։ Հասցէ.

L. Krikorian, 126, Faub. St. Denis.
Parls (Xe).

«Խարտոց» Ամենայն Հայոց Երգիծաթերթի Յուլիս 31 ի Թիւը։ Տար. բաժնեգինն է 30 ֆրանք։ Հասցէ.

M. Takimdjian. 33, Rue Pixérécourt,
Paris (20 e).

Մշակ Ազգ. Քաղաք. և Գրական Լրագրի 151—156 Թիւերը։ Կը հրատարակուի Գշ. և Ուր. օրերը։ Տարեկան բաժնեգինն է 3 տոլար։ Հասցէ.

P. O, Box 1176. Fresno, Calif.
(U. S. A.)

Ի՞ՆՉ ԲԱՆԻ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆԷՔ ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Եօթը զաւակներու մայր եմ, ամուսինը՝ պարզ գործաւորի մը, որուն աշխատած օրերու վարձքերովը կ'ապրուինք, և այս պատճառաւ կը պատահի երբեմն որ օրուան հացով մտահոգուինք։ Այսուհանդերձ, երջանիկ կը զգամ ինքզինքս ընտանեկան փոքրիկ բոյնիս մէջ, զաւակներս մեծցնելով Աստուծոյ վախով, նաև ուրիշներու անիրաւութիւն ընելու երկիւղով, պարկեշտ անհատներ ընելով զանոնք, աշխատութեան սէրը ներշնչելով անոնց, արժեցնել հակելով որ չարեր չի մտնեն տունէն ներս, և վերջապէս յոյս ունենալով որ ուղիղ ճամբու մէջ պիտի տեսնեմ զաւակներս։ Ահա՛, կը կարծեմ, ճշմարիտ երջանկութիւնը։

ԱՆԱՆՈՒՆ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

1. ՕԴԱՊԱՐԻԿԻ ՄԷՋ

Դէպ ի վե՛ր, աւելի վե՛ր, երկինք ելնել և ունենալ յուզիչ տպաւորութիւնը թէ գուցէ հոն հասնիս... դաւալգլոր փառաւոր անկումով մը։

Երբ կը մտնես արձակ օդապարիկին մէջ եւ գլխիրավ ցերեկով կը սրանաս աւանից վլտնալու թէ ո՞ւր կ՚երթաս, հողմակոծ, բախդին բարերաստիկ դիպուածին անձնատուր, ճակատագիրդ պատկելու գեղեցիկ անհոգութեամբ, մտածելով թէ պիտի կրնաս մեղմիւ իջնել աշխարհի ամենաափրուն մէկ անկիւնը, քաշել դարձին ամփոփող չուանը և գետինը ոտք դնել, մարդոց մէջ որոնք զքեզ պիտի ընդունին իբրև ամպերէն իջնող հրեշտակ մը՝ գեղեցիկ բաներ բերելու համար իրենց, ազնուագոյն զգացում մը կ՚ըմբոշխնես. կը կարծենք թէ, երկիրը թողուլ, կը թօթափենք հոգերն, կնճիռներն, ֆիզիքական և բարոյական թշուառութիւններն. կարճ խօսքով, թռի՛չք մը՝ դէպ յԱրքայութիւն։

Զքեզ վեր բռնող այս փոքրիկ նաւակը, որ խաղի կ՚ելնէ հովին անհարթութեանց հետ, բլուրներն ի վեր բարձրանալով, դաշտավայրերն իջնելով, ամէնէն հաճելին է փոխադրական գործիքներու. ո՛չ մէկ աղմուկ կը խռովէ երազը. մինչև իսկ չես զգար թէ կը յառաջանաս, ոչինչ ունենալով շուրջդ իբր բաղդատութեան եզր։ Ներքեւդ, տեսիլներ խիստ փափկանկար։

Մերթ ընդ մերթ, կը զգաս թրթռուն ձայն մը, զանգակ մը, տարտամ շչուկ մը մը, որդիւնք անբացատրելի հնչականութեան մը։ Բայց, աւելի յաճախ, բացարձակ լռութիւնն է որ կը տիրէ, լռութիւն որուն չես հանդիպիր ուրիշ ոչ մի տեղ։ Կատարեալ հանդիսան է այս։ Օդանաւուն եզրն մինակդ նստած, անհուն առանձնութեան գիրկն ես, աշխարհներու Արարչին առջեւ։ Ցուրտէն կը դողդղաս, սակայն մէն եւս, խե՛ղճ մարդկային արարած, ղաղփաղփուն, խիստ յանդուգն, չես զգացած երբէք այսպիսի լքում։

Այն ատեն կը զգուես պզտիկ կատուն, կամ պզտիկ շունը, կամ թռչնիկը, զոր շատ օդաչուներ և մանաւանդ օդաչուուհիներ իրենց հետ կ՚առնեն, ունենալու համար կենաքի մերձաւորութիւնը։ Կը խօսիս հետը, և ձայնդ արտակարգ թրթռում մը ունի։ Եթէ օդանաւէն դուրս արձակես թռչունը, թէև իր տարրին մէջ կը գտնուի այն, վախ կը զգայ և շուտով կուգայ թառիլ եզերքը։ Սրտիկն ալեկոծ, իր թեւերուն տարողութենէն շատ վեր, շատ հեռու կը գտնէ ինքզինքը։ Յաճախ կատուն կը քսմսի, կը խռովի, կը տաղնապի, ոտքերուն վրայ կը բարձրանայ՝ տեսնելու համար, ահաբեկ կը մլաւէ անլուր ձայնով մը։

* * *

2. ՕԴԱՉՈՒԻՆ ՄԷՋ

Թէև միեւնոյն միջոցին մէջ է որ կը նաւարկենք, տպաւորութիւնք խիստ տարբեր է օդաչուին մէջ։ Ուրիշ մտածումներ կը պաշարեն զմեզ. մեր հոգեկան և ջղային վիճակը փոփոխուած է խիստ զգալիօրէն։ Նախ, ինքզինքդ կը զգաս նստարանին ամուր առասանուած. անկարգել մը կապուած է քեզի։ Նաւուղիղը իր յանձնառութեանց վրայ միայն կը խորհի. մերթ ընդ մերթ քեզի նայելով կը ծիծաղի, պաշտպանի կերպարանքով մը, բայց չի փորձեր խօսիլ. շարժիչ գործին կը դղրդի, կը տաքցնէ. ցուրտ չէք զգար։

Երբ հողէն կը բաժնուինք, ձեր սիրտը կը կծկի քիչ մը. մոլորակ է որ կը լքես, երկիրդ, տարրդ, երկրային երկոտանիի բնակութեան վիճակդ։ Օդաչուին ծայրօրօրուիլը կը զգաս. կ՚ուղղուիս։ Դաւալգլոր անկո՞ւմ մը արդեօք...։ Գուցէ. նաւուղիղը կրնայ ընել այդ բանը։

Մեծ թռչուն մը մեզի կը բաղխի. ամպ մը զմեզ կը շրջապատէ. զանգակատուններն, տնտանները, գետերը կը շփոթուին։ Վե՛ր, վե՛ր կը բարձրանանք ի խնդիր արեգականն։

Տարօրինա՛կ բան. տաղը չի ճառագայթեր. չի ցոլացներ՝ ո՛չ մէկ մակերեւոյթի հանդիպելով։ Տաք չէ։ Ամպերն անցան. մեր մուշտակները թրջած են։

Վար իջնենք՝ լուսանկարներ առնելու համար. լաւագոյն միջոցն է այս՝ լաւ աշխարհացոյց մը ունենալու։ Ահաւասիկ աշտարակի մը վրայ ենք։ Սա ջինջ հայելի մը պէս երևցածը լիճ մըն է։ Սա շփոթ կոյտը շէնքերու համախմբում մ՚է, և սա մթին կտորն ալ հաւանաբար անտառ մ՚է։

Բոլոր ասոնք կ՚անցնին արագ, նոր վերելք մը կը յափշտակէ զմեզ, և մեր ուղեգիծը կանոն կ՚առնէ մակարդակի մը վրայ զոր չեմ հասկնար։ Աչերս կը պղտորին, գլուխս կը ծանրանայ, քնանալու անպարտելի բաղձանք մը կը նուաճէ յաղթուած ուժս։ Տարօրինակ զգայնութիւն մը կ՚ունենամ սրտիս մէջ, որ կարծես կը թուլնայ, կը նուաղի։ Ընկերս արագ ակնարկ մը կը նետէ վրաս և ինձ կ՚երկնցնէ ճերմակ փոքր ծրար մը մ՚որուն մէջ ուտելիք կայ։ Կը խօսի, շրթունքները կը շարժին, բայց ձայնը չեմ լսեր։ Արտեւանունքս, հակառակ ճիգերուս, կը փակուին։ Բարձրութիւնը յաղթահարած է...։

* * *

Պէտք է երազեմ ...

Լուսաւոր ճամբու մը մէջ ենք հիմա. պիտի ուզէի մինչև իմ աստղս երթալ, քանի որ մեզմէ իւրաքանչիւրն իրն ունի. բայց ո՞ւր է իմ աստղս. ի՞նչպէս ճանչնալու է զայն ...։ Մագնիսական ոյժ մը զմեզ կը քաշէ դէպ յամաստեղութիւն մը, որուն արբանեակներէն իւրաքանչիւրին վրայ, կ՚ընդնշմարեմ ծանօթ սիրելի դէմք մը։ Մայրիկս բազուկները կը կարկառէ ինձ, հայրիկս կը ժպտի ինձ. կը մօտենանք։ Ա՜հ, ի՜նչ երջանկութիւն. տեսա՛ ծննդական տունը. մեծ պարտէզն՝ իր գեղեցիկ ծառերով. ամենուրեք ծաղիկներ, պտուղներ, զիրդ անուշահոտութիւններ. Սիրելիներն զիս ներս կը քաշեն. կը տեսնեմ ճիշդ իմ սենեակս, ճերմակ վարագոյրներս, պզտիկ մատենադարանս, մինչև մեր գորշ կատուն որ կուգայ ինձ քսուրտուելու։

— Տե՛ս, կ՚ըսեն ինձ, սա մօտի աստղերն մեր ծնողաց բնակարաններն են։ Հոն, զանոնք ամէնն ալ պիտի տեսնես. այնչա՛փ երջանիկ ենք մենք։ Ունինք ամէն ինչ որ կեանքը կ՚ընէ այնպէս որպէս պարտի ըլլալ և զոր չունեցանք երկրի վրայ. ունինք ինչ որ հաճելի է մեզ. մեր ճաշակները գոհացում գտած են. չենք նեղուիր բնաւ. տիեզերքի մէջ հանդիստ կը ճամբորդենք. ամենուրեք ուրախութիւն է. կ՚ըմբռնենք երկրային գոյութեան դաղտնիքն ու պատճառը։

— Կրնա՞մ արդեօք ձեզ հետ մնալ ...

— Ո՛չ տակաւին. ետ դարձիր և եկուր, երբ ժամը հնչէ վարը՝ ուր կ՚որոշուի, կը նշանակուի ժամանակը որ, այստեղ, չունի գոյութիւն։

. . . .

Վար կ՚իջնենք մեղմիւ՝ չորցած տերեւի մը պէս. կը սաւառնինք. կը տեսնեմ երկրի խոշորնալը. վեր կը բարձրանայ դէպ ի մեզ։ Կը ճանչնամ Լուարը. Նանթը, Անժէրը, եւայլն։ Սիրտս հանդարտ է. ուրախութիւն մը խուժած է էութեանս մէջ. այս հեշտալի ճամբորդութիւն վերջ գտած է։ Օդագնացութեան կրկէսը իջած ենք. կը գլորտկինք ...։ Մնաս բարով, գեղեցիկ երա՛զ։

Թրգմ. Յ. Գ. Փ.

ԱՉՔԻ ՄԷՋ մտած օտար նիւթերը հանելու համար, պէտք է ստորին արտեւանունքն անջատել աչքին գունդէն և այս կերպով ձեւացած խոռոչին մէջ ձգել կտաւատ (քէթէն թօխումը) մը։ Պէտք է յետոյ աչքը գոցել։ Հունտը նախ գունդին կը փակի և անմիջապէս կը ծածկուի թանձր հոյզով մը, որ իրեն թոյլ կուտայ ամէն կողմ դիւրութեամբ սահելու. քիչ յետոյ ներքին անկիւնէն դուրս կ՚ելնէ բոլորովին կպչուն վիճակի մէջ։ Ի՞նչ դեր կը կատարէ կտաւատը աչքին մէջ, չենք գիտեր. սա միայն ստոյգ է որ աչքին մէջ մտածին պէս, ցաւը կ՚անհետի։

ՏՈՒՆ, ԴՊՐՈՑ, ԵԿԵՂԵՑԻ

ՑԱՆՑԱՒՈՐ ՏՂԱՔ ՉԻ ԿԱՆ, ԱՅԼ ԴԺԲԱՂԴ ՏՂԱՔ ՄԻԱՅՆ

Եւ ի՞նչ է արդիօք մեր տղոց դժբաղդութիւնը։

— Առանց հսկողութեան՝ անոնց վայելած սանձարձակ ազատութիւնը։

Ահա՛ ցաւալի կէտը։

Մտիկ ընենք հետեւեալ ապացոյցները.

1) Լըմէդր անուանով տասնըհինգ տարեկան տղայ մը իր տունը կը տանի տղեկ մը, կը խեղդէ զանի և կ'երթայ անձնատուր կ'ըլլայ ոստիկանութեան։ Բառ առ բառ հետեւեալ յայտարարութիւնը կ'ընէ ոստիկանին. «Վէպ շատ կարդացած եմ, և անոնցմէ մէկուն մէջ գտած եմ նկարագրութիւնը ոճրագործի մը՝ համանման անոր զոր ի հանդէս բերի ես։»

(Ճառ Տիկին Հանրի Ռօպէրի, ընդդէմ պոռնկագրութեան, Համաժողովին մէջ խօսուած, էջ 167)։

2) Ութ տարեկան աղջնակ մը կ'աշխատի դաշոյնի հարուածներով սպաննել իր մայրը։ Երբ կը յանդիմանուի, կը պատասխանէ. «Լաւ գիտես, մայրի՛կ, թէ պարոն մը մեր տունը գիրք մը մոռցած էր. անոր մէջ կար՝ գետնին տակ ապրող կին մը որ դաշոյն մը մխած էր մարդու մը սիրտը։ Ուզեցի անոր պէս ընել։

(Նոյն ճառ, էջ 168)

3) Ժիւլլիի մէջ ահռելի ոճիր մը կը գործուի. երկու գեռահասակ հովիւներ հինգ հոգիէ բաղկացեալ ընտանիք մը կը կոտորեն։ Այս կանխահաս ոճրագործներն ամէն օր կը կարդային ոստիկանական լրագիրներ և վէպեր, որոնց մէկ ճոխ մթերքը կ'ելլէ անոնց քովէն։

(Նոյն ճառ, էջ 169)

4) Տասնըվեց տարեկան պզտիկ ծառայ մը սէր կուտայ ոճրային գրականութեան. մեծապէս կը հրապուրուի Կրէվէնի Թանգարանին մէկ նկարատետրէն (album) որ կը ներկայացնէ ոճիրի մը պատմութիւնը, սկսեալ մարդասպանութենէն մինչև սպանիչին մահու պատիժին գործադրութիւնը, Իր կարգին, պատանի ծառաբարը կը սպաննէ վարպետը և կը կողոպտէ զանի։

5) Վիէննայի պատանի մը ներկայ կ'ըլլայ փոքրիկ թատերգութեան մը, որուն մէջ ոճիր մը կը գործուէր. Թերթ մը թղթի վրայ ողբերգութեան այլազան դիմայեղումները կը ծանօթագրէ և, երբ տուն կը դառնայ, կին մը խեղդամահ կ'ընէ՝ հետեւելով կէտ առ կէտ թատրոնէն ծանօթագրած տուեալներուն։

(Ճառ Տօքթ. Պէրնէյմի, ընդդէմ պոռնկագրութեան Համաժողովին մէջ խօսուած, 1912, էջ 170).

6) 1910ին, մարդ մը կը սպաննէ Էլիզա Վանտամ անուանով կին մը, կը յօշոտէ դիակը, ծրարի մը մէջ կը դնէ և կը դիմէ դէպ ի Պիւթ-Շօմօն (ի Բարիզ)։

«Բռնած միջոցիս, կը խոստովանի հարցաքննիչ պաշտօնէին, կը յիշէի պատմութիւնը Պօզարի փողոցի դիակին որուն վրայ խօսած էին ինծի՛ չարաճճի տղայ մը եղած միջոցիս։ Գացի, ծրարս դնելու նո՛յն տեղը. ինծի այնպէս կուգար թէ պարտաւոր էի հո՛ն դնել զայն։

(Տեղեկագիր Պ. Վիօլէթի, տրուած առ Համաժողովն ընդդէմ պոռնկագրութեան։)

7) Համըրի մէջ, հայազարմ տղայ մը՝ ոստիկանական վէպերու ընթերցամոլ, պառաւ մուրացիկ մը կը սպաննէ, որպէսզի իր գիրքերէն մէկուն մէջ պատմուած ոճի՛րին պէս հատ մըն ալ ի՛նք գործած ըլլայ։

8) Անդրատլանտեան Ընկերութեան մէկ պաշտօնեան, 17 տարեկան, լաւ ընտանիքի զաւակ և բարի վարուց տէր, նմանօրինակ ընթերցանութեան կուտայ ինքզինքը, և անոնց ազդեցութեանց տակ՝ կը փորձէ սպաննել ճամբորդ մը զանիկայ կողոպտելու համար։

(Ճառ Պրն. Մուրաշի, ընդդէմ պոռնկագրութեան Համաժողովին մէջ խօսուած, էջ 178)։

9) Շէրի Ոճրագատ ատեանին առջեւ կը բերուի 13 տարեկան տղայ մը, իր վարպետը՝ առանց որ և է պատճառի, սրտէն դաշունահար բրած ըլլալուն համար։ Տեղւոյն վրայ ձերբակալուելով, յայտարարած է թէ կարդացած է նմանօրինակ ոճիր մը Լա Պէղ Ժիւլի բսուած վէպին մէջ, և ուզած է գործել այդ ոճիրին նման ոճիր մը։

(Տիկ. Հանրի Ռօպէր, ՄԱՆԿ. ՈՃԻՐՆԵՐ)։

10) Գիւղական դպրոցի մը աշակերտները, ոճրապատում ընթերցումէ մը ներշնչուած, օր մը կը սկսին աւազակաւն խաղերով զբօսնելու. փայտէ դաշոյններ կը շինեն և փորձութիւններ կ'ընեն «քաղաքենի մը մեռցնելու»։

(Վօղիւմ, 1911 Մարս 12, նամակ Պրն. Տրղաննէյի)։

* * *

Ուրեմն, տղոց վարքին գլխաւոր պատասխանատուն անոնց ծնողքն ու պաշտպաններն են, քանի որ՝ մեծ մասամբ՝ անոնցմէ՛ կախում ունի ընտրութիւնը միջավայրին որուն մէջ կ'ապրին անոնք։

Ցանցաւոր տղաք չի կան, այլ դժբաղդ տղաք միայն կան։

Հացէն ետք, առաջին պէտքը զոր ծնողք պարտաւոր են տալ իրենց զաւակաց, դաստիարակութիւնն է, այսինքն անոնց վրայ հսկելու, զանոնք առաջնորդելու հոգածութիւնն է։

Հսկել ԸՆԿԵՐԻ, ԳՐՔԻ, ԶԲՕՍԱՆՔԻ ընտրութեան։

Ըսէ՛ ինծի թէ որո՛ւ հետ կը տեսնուիս, ի՛նչ գրքեր կը կարդաս, և ես ըսեմ թէ ո՛վ ես դուն։

Նոյն բանաձեւը չէ՞ կարելի պատշաճեցնել նաև զբօսանքի համար։

Հսկել, առաջնորդել՝ դժուար է, արդարեւ, բայց, ներկայիս դժուարութիւններէն խուսափելով, ծանր դժուարութեանց ու խոր վշտակրութեանց մատնուած չի՞ պիտի ըլլան իրենց անձը ծնողք, ապագային, երբ տեսնեն իրենց զաւակաց մէջ արմատացած յոռի ունակութիւններ որոնք անողոքաբար կը քայքայեն անոնց մարմինը, նկարագիրը և ընտանեկան կեանքը միանգամայն։

Աւելի խոհեմ պիտի ըլլան ծնողք, եթէ յօժարին՝ խաղաղ տունին հանէն անցնիլ, և եթէ իրենք զիրենք չենթարկեն յորդահոսան գետին վտանգաւոր սահանքներուն։

Բայց տղան, ծնողքին և ընտանիքին միայն չի վերաբերիր, անիկա զաւակն է համայնքին։

Համայնքն ալ, հետեւաբար, ունի իր պարտականութեան բաժինը տղուն առաջնորդութեան եւ հսկողութեան գործին մէջ։

ՍԵՊՈՒՀ

24 Յուլիս 1927

ՀԱՒՆՈՑԻ ԽՆԱՄՔ

ՕԳՈՍՏՈՍԻ մէջ պէտք է ձեռքէ հանել բոլոր կռուազան աքաղաղի ձագերը, կռուելու սովորութիւնը միւս ձագերուն փոխանցելէ առաջ։

Պէտք է, ամէնէն գեղեցիկ ձագերէն ընտրուած ապագայ արտադրիչներն՝ երբ երկու և կէս կամ երեք ամսու ըլլան՝ առանձնացնել վառեակներէն, և վառեակները խումբին, կամ լաւ եւս, հաւերուն մէջ դնել՝ այն ատեն միայն՝ երբ այս եւս հասած են ծեծ չուտելու վիճակին։

Այս գործողութենէն առաջ, և անմիջապէս որ թուխսերը վերջանան, պէտք է ձեռքէ հանել տարիքոտ աքաղաղները։

ՍԱԳԻ ՁԱԳԵՐՆ ի՞նչպէս մեծցնել. — Սագերու և սագի ձագերու սնունդն առաւելապէս կը բաղկանայ կանաչեղէնէ զոր կը սիրեն քաղել արօտատեղիներէ։ Ուրիշ կերպով, սագերու սնունդը շատ սուղի կը նստի և արդիւնքն ալ նպաստաւոր չըլլար։

Ինչպէս բադիկներու, սագիկներու սնունդին յաւելցնել խիւսերուն մէջ ալ կը մտնէ եղինճը (ըսըրղան օթու), բայց պէտք է տալ նաև կտրտուած խոտ մեծ քանակութեամբ, ամէն անգամ որ օդը չի ներեր սագերն արօտավայր տանելու։

վեղծ ոշմպիղմ վրկեսի յսվ նեսօ ոսժ ոչմսդ՝ վ եճոռ
՝մշեռս ԼԵՆԵՄԵՆ ՍՍԳՄՍՍ՝ ՝ԳՆԴՎՐ ԳՎՄՍՍ ՍՍԳՄ ՆԳԷ ՈՂՋ
ՈՄՍԿ ՍՍ՝ ՍՐ ԿՍՍԳՄ ՍՍՍ ԳՍԺԳՂՐ ԻՍԿՍՍԴՎՍ ԲՍՍԻ
ԳՎԵԿՍՍԳՎՍՍԿ ՍՎ՝ ՝ԼՎԻՄՎ, ԵԿԿՍՍԳՍՍՍՍ՝ ՝ԵՃՍԿ —
՝ՇՆՐ ՍՎ ՍՍԵԵ ՍԿ ՍՍՍՍՍ
ՈՄ ՎԼԴՍ ԳՎԺՍՓՍՓ ՍՍԿԳԵՍԿ ՍՍՍԳԿԵՍՍԿ ԳՎԿՍ
ՈՄՍՍԿ՝ ՂՇՍՍ ՍՍԳԳՎԺՍՍԵՍՍ ԳՍԿՍՍԵՍՍ՝ ՍՍՍ ՍՐ
ՍՍԳԿՍՍՍՍՍՍ ԵՂՍՍՍ ՍՍՍԵԿՍՍՍՍԿ ԳՍԳՍՍԵՍՍ՝ ՇՆՍՍ
ՀԼԴՍԴ ԳՎԳԼԴՍԿՍՍՍՍՍՍ ԳՍԿՍՍԵՍՍ՝ ՇՆՍՍ
ՍՍԳԳՎԺՍՍՍԿՍՍ ԳՍԿՍՍԵՍՍ՝ ՇՆՍՍ ՍՍԳԳՎԺՍՍՍԿՍՍ
ՍՍ՝ ՇՆՍՍ ՍՍԳԳՎԺՍՍՍԿ

համար կ'ուզեմ բան մ'ընել, երիտասա՛րդ։ Մեր Պէարնի բարեկամները սովորաբար հարուստ չեն, և կը կասկածիմ որ գաւառէն մեկնելէս ի վեր գործերը չատ կերպարանափոխ եղած ըլլան այն տեղ։ Ուստի չեմ կարծեր թէ ապրելու համար ձեր հետ աւելի դրամ ըլլած ըլլա՛ք։

Տ'Արդանեան գլուխը վեր բարձրացուց հպարտութեամբ, ըսել ուզելով թէ ո՛չ ոքէ ողորմութիւն կը խնդրէ։

— Շա՛տ լաւ, երիտասարդ, շատ լաւ, շարունակեց Դրէվիլ, կը հաճնամ այդ կերպերը։ Գրպանիս մէջ չորս սկուդ ունի երբ Բարիզ եկայ, և հիմա պատրաստ եմ կուտալու անոր հետ որ կարենայ ըսել թէ Լուվրը չեմ կարող գնել։

Տ'Արդանեանի համարձակութիւնն աւելցաւ. իր ձին ծախելովը՝ չորս սկուդ աւելի կ'ունենայ քան ինչ որ Պ. տը Դրէվիլ ունէր իր ասպարէզն սկսած ատեն։

— Ուստի, կ'ըսէի, թէ պէտք է լաւ պահէք ձեր դրամը, ո՛րչափ ալ մեծ ըլլայ, բայց նաև պարտաւոր էք կատարելագործուիլ այն մարզանքներուն մէջ որ ազնուականի մը կը վայելեն։ Այսօր իսկ նամակ մը պիտի գրեմ արքունի ճեմարանի տնօրէնին, և վաղն իսկ ձեզ պիտի ընդունի առանց որ և է հատուցման։ Մի՛ մերժէք այս պզտիկ վայելքը։ Մեր ամենէն հարուստ ազնուականներն անգամ այս չնորհը կը խնդրեն երբեմն, առանց զայն կարենալ ստանալու։ Զիավարժութիւն, սուսերախաղութիւն և պար պիտի սովրիք. լաւ բարեկամներ պիտի ունենաք հոն, և ատեն ատեն ինձ պիտի այցելէք և ձեր վիճակն յայտնէք, և ես ալ պիտի նայիմ թէ ձեզի համար բան մը կրնա՞մ ընել։

խանէ անշուշտ որ սոսկում կը զգայ Նորին բարձրութենէն։

Սակայն՝ Դրէվիլի ակնկալութեան հակառակ՝ տ'Արդանեան պատասխան տուաւ յեսին ծայր միամտութեամբ։

— Պարոն, ես ալ ճիշդ մի և նոյն զգացումներով Բարիզ կուգամ։ Հայրս պատուիրեց ինձ որ մինակ թագաւորին, Պ. կարտինալին և ձեր խօսքէն դուրս չելլեմ, վասն զի երեքնիդ ալ Ֆրանսայի առաջին մարդիկը կը համարի։

Տ'Արդանեան առաջին երկու անուններուն Պ. տը Դրէվիլի անունն ալ կ'աւելցնէր, ինչպէս կը տեսնուի. բայց կը մտածէր որ այս կցում ոչ ոքի կը վնասէր։

— Այսպէս, Պ. կարտինալին համար մեծ պատկառանք, և իր գործերուն համար մեծ յարգանք ունիմ, շարունակեց նա։ Զափազանց ուրախ եմ, պարոն, եթէ ձեր ըսածին պէս ինձ հետ անկեղծութեամբ կը խօսիք. վասն զի այն ատեն պատիւ պիտի ընէք ինձ ճաշակի մեր այս նմանութիւնը գնահատել, բայց եթէ թեթև կասկած մ'ունեցաք ինձ, որ բնական է, կը զգամ որ ճշմարտութիւնն ըսելով՝ կը վնասուիմ, բայց փոյթ չէ, դուք չպիտի դադրիք զիս գնահատելէ, բան մը որուն աւագ կարեւորութիւնը կ'ընծայեմ աշխարհի մէջ։

Պ. տը Դրէվիլ խիստ զարմացաւ։ Այսքան խորագիտութիւն ու անկեղծութիւն հիացուցիչ կը պատճառէին իրեն, բայց կասկածները բոլորովին չէին փարատեր. այս երիտասարդը ո՛րքան զերազանց էր ուրիշ երիտասարդներէ, նոյնքան սոսկալի էր, եթէ կը սխալէր։ Եւ սակայն տ'Արդանեանի ձեւերը սեղմեց և բաւ.

համար կ'ուզեմ բան մ'ընել, երիտասա՛րդ։ Մեր Պէարնի բարեկամները սովորաբար հարուստ չեն, և կը կասկածիմ որ գաւառէն մեկնելէս ի վեր գործերը չատ կերպարանափոխ եղած ըլլան այն տեղ։ Ուստի չեմ կարծեր թէ ապրելու համար ձեր հետ աւելի դրամ ըլլած ըլլա՛ք։

Տ'Արդանեան գլուխը վեր բարձրացուց հպարտութեամբ, ըսել ուզելով թէ ո՛չ ոքէ ողորմութիւն կը խնդրէ։

— Շա՛տ լաւ, երիտասարդ, շատ լաւ, շարունակեց Դրէվիլ, կը հաճնամ այդ կերպերը։ Գրպանիս մէջ չորս սկուդ ունի երբ Բարիզ եկայ, և հիմա պատրաստ եմ կուտալու անոր հետ որ կարենայ ըսել թէ Լուվրը չեմ կարող գնել։

Տ'Արդանեանի համարձակութիւնն աւելցաւ. իր ձին ծախելովը՝ չորս սկուդ աւելի կ'ունենայ քան ինչ որ Պ. տը Դրէվիլ ունէր իր ասպարէզն սկսած ատեն։

— Ուստի, կ'ըսէի, թէ պէտք է լաւ պահէք ձեր դրամը, ո՛րչափ ալ մեծ ըլլայ, բայց նաև պարտաւոր էք կատարելագործուիլ այն մարզանքներուն մէջ որ ազնուականի մը կը վայելեն։ Այսօր իսկ նամակ մը պիտի գրեմ արքունի ճեմարանի տնօրէնին, և վաղն իսկ ձեզ պիտի ընդունի առանց որ և է հատուցման։ Մի՛ մերժէք այս պզտիկ վայելքը։ Մեր ամենէն հարուստ ազնուականներն անգամ այս չնորհը կը խնդրեն երբեմն, առանց զայն կարենալ ստանալու։ Զիավարժութիւն, սուսերախաղութիւն և պար պիտի սովրիք. լաւ բարեկամներ պիտի ունենաք հոն, և ատեն ատեն ինձ պիտի այցելէք և ձեր վիճակն յայտնէք, և ես ալ պիտի նայիմ թէ ձեզի համար բան մը կրնա՞մ ընել։

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԺՈՂՈՎ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ

Քրիստոնեայ եկեղեցիներու Տիեզերական մեծ ժողովը տեղի ունեցաւ Լօզանի մէջ ամսոյս 3 ին։ Մասնակցեցան տիեզերքի բոլոր Եկեղեցիները, բաց ի Հռոմէականէն, որուն պետը չէր պատասխանած հրաւէրին։ Լօզանի մայր եկեղեցին լեցուած էր աշխարհի ամէն կողմերէն եկած հազարաւոր պատուիրակներով և լրագրողներով։ Կը նախագահէր Նիւ Եօրքի եպիս. Տ. Պրէդ։ Հայ եկեղեցին կը ներկայացնէր Մանչէսթրի Հոդեւոր Հովիւ Տ. Ղեւոնդ եպիս. Դուրեան։ Պատուիրակները, աղօթքէ մը վերջ, կ'արտասանեն Նիկիոյ հանդանակը, իւրաքանչիւրն իր լեզուով, «Հաւատամք ի մի Աստուած, ի Հայրն ամենակալ . . .»։ Երգերով և աղօթքներով՝ պաշտամունքը կը շարունակուի, երգեհոնը կը հնչէ, և հուսկ յետոյ՝ աշխարհի գրեթէ բոլոր լեզուներով կ'արտասանուի «Հայր մեր»ը։ Այս ժողով առաջին տիեզերական մեծ ժողովն է որ կը գումարուի 4րդ դարէն ի վեր։

Կրօնական արարողութիւններէն յետոյ, պատուիրակները կ'երթան Լօզանի համալսարանին շէնքը, ուր ժողովին առաջին նիստը տեղի կ'ունենայ և կ'արտասանուին ճառեր և ուղերձներ։ Նիստերը պիտի շարունակուին մինչև Օգոստ. 21։ Ժողովին նպատակն է՝ հասկացողութիւն մը յառաջ բերել քրիստոնէական եկեղեցիներու միութեան շուրջ, հիմնուած Նիկիոյ հանդանակին վրայ, որ կը բացատրէ քրիստոնէական վարդապետութիւնը։

ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆ

Ֆրանսայի մէջ գիւղացի կին մը (Օմիգուր գիւղէն) կ'ապրի 102 տարեկան, կատարելապէս քաջառողջ և կը շարունակէ մշակել իր փոքրիկ պարտէզը։ Լաւ ախորժակ ունի, և անաւասիկ իր ամենօրեայ ուտելիքը՝ երկայն տարիներէ ի վեր.

Նախաճաշիկ. կաթով սուրճ։

Կէս օրուան ճաշ. պտուկի մէջ եփած միս եւ մսի ջուր։

Ճաշ. Հաւկիթ և կաթով սուրճ։

ՎԱՀՐԱՄ ՍԻՒԶԷՆԻՃԵԱՆ

Գնում, Վաճառում եւ Նորոգութիւն Իսֆիսուարժերու (Opo)

Մի՛ գներ Opo, մի՛ ծախեր Opoդ, առանց նախապէս մեզ տեսնելու, եթէ կ'ուզես չահաւոր գործ կատարել։ — Վրճարման դիւրութիւններ։ — Դրախտ պատրաստ զանազան քամիոններ։

Հասցէ. — Բերա, Բանկալդի Համամ, Սապսի փողոց, Թիւ 1։

ԾԱԽԻՒ ԳԵՏԻՆ

Բերա, Բանկալ'ի, Պիլէկիկճի փողոց, Պարուլթհանէ ճատտէսի, ծախու գետին մը կայ՝ 8 կանգուն երեսով, և 26 ու կէս կանգուն խորութիւնով։ Դիմել Հայ Գիէ, Զինիլի բաղնիքին կից մանիֆամիւրաճի Յովհաննէս էֆէնտիին։

* * *

Ֆէրիգիւղ, Գուլյուլու Պաղ Էօն ճատտէսի, 282 կանգուն գետին, որ ունի 7 կանգուն երես և 40 կանգուն խորութիւն, ծախու է։ Դիմել Փալադաշեան Գրատուն, Բերա, Գալաթիստան Փողոց, Թիւ 171։

նիքը շատ ատենէ ի վեր հողին տակ են։ Միայն այս աղջիկը մնացած է, որ անոր թոռն է. բոլորովին որբ է և իրրև աղջիկս կը խնամէ զիս։ Այն ծերունին ես եմ որուն համար ջուր կը տանէր, երբ քեզ հանդիպեցաւ։

ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ. — Միթէ՞։ Ուրեմն, հոգիս, դու մեր բարի ածխագործին թոռն ես և իմ հօրս բարեկամուհին։ Ինչ որ դու հօրս համար ըրած ես, ամէնուն փոխարէնը ես կը հատուցանեմ քեզ։ Այս վայրկեանէն դուն ալ իմ աղջիկը պիտի ըլլաս, մեզի հետ պիտի գաս, և իմ խնամքս պիտի վայելես։

ՄԱՐԻԱՄ (ձեռքը համբուրելով). — Աստուած թո՛ղ հատուցանէ ձեր ողորմածութեան փոխարէնը։ Զգիտեմ թէ ի՞նչպէս յայտնեմ ձեզ շնորհակալութիւնս։

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. — Աստուծոյ շնորհակալ եղի՛ր։ Դուն կը տեսնես որ Աստուած չի մոռնար և կը վարձատրէ իրեն անունով տրուած կաթիլ մը ջուրն անգամ . . . հայրի՛կ, ես և զաւակներս կը փափագինք տեսնել ձեր խրճիթը որ մինձ համար չքեղ ապարանքներէ աւելի թանկագին է։ Միհրա՛ն, գիւղ գնա՛, մեր ծառայները կտիր. անոնք կառագործին հետ կ'աշխատին. ըսէ՛ անոնց որ պանդոկէն ճաշ և մեր լաւագոյն գինիները բերեն մեծ հայրիկին խրճիթը։ Մենք ամենքս ա հոն պիտի կատարենք այս երջանիկ օրուան տօնախմբութիւնը, և այնուհետև ճամբայ պիտի ելնենք։

ՄԱՐԻԱՄ. — Ես կ'երթամ գիւղ. ճամբայնեերը ես աղէկ գիտեմ։ Միհրանին տեղ ես կը կատարեմ ձեր պատուէրը. ան թո՛ղ հոս մնայ։

ԵՒԳԻՆԷ (կեցցելով Մարիամը). — Կեցցի՛ր, մէկտեղ կ'երթանք։

ԱՇՈՏ (ձեռքը կողով մը ելակ բռնած). — Այսօր ո՛չ մէկն ուզեց ինձմէ ելակ առնել։ Հայրս լացաւ և հեռացաւ։ Աղքատն այնչափ վախցաւ ելակէն որ քիչ մնաց ուշաթափ գետին իյնար։ Կը յուսամ որ մեծ հայրիկս կ'ընդունի այս նուէրս։ Ա՛ռ, սիրելի մեծ հայրս։

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. — Այս միւնոյն տեղը, քառասուն տարի առաջ, ես էի որ ձեզ համար ելակ կը ժողվէի, և հիմա ձեր թոռն է որ ձեզ կը մատուցանէ կողով մը ելակը։

ՍԱՐԳԻՍ. — Շնորհակալ եմ, զաւա՛կս։ Մեծդ Աստուած, որ միւնոյն ժամանակ ստեղծեցիր համեստ ելակները և հպարտ կաղնին, Դո՛ւ՝ որուն անսպառ բարութիւնը հաւասարապէս կը տարածուի բոլոր արարածներու վրայ, Դու մեծ գործ կատարեցիր այս կողով մը ելակի միջոցաւ, ո-

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՄԻԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

Գիշեր մըն էր։ Երկնային պայծառ աստղերուն մէջէն լուսինն ալ իր կարգին կը լուսաւորէր ցամաքն ու ծովը, և այդ գիշեր՝ իբր բնութեան ամէն մէկ չարժ ու ձևին հետևող՝ ես և մէկ քանի ընկերներս, ուրախացած գիշերուան այդ պայծառութեան համակ, կը դեգերէինք Վոսփորի ափերը դիտելով լուսինն և երկնային աստղերուն լոյսին ցոլացումը։ Անկայուն ուզելով անդադրում վայելել այն հաճոյքը, որոշեցինք նաւակ մը վարձել և Վոսփորի ալիքներուն հետ մեր սրտալից յարաբերութիւններն աւելի մտերմացնել։

Ո՛հ, Աստուած իմ, մարդ երբ կը մեկուսի և մտամփոփ կը դիտէ բնութեան հրաշալիքները, կարելի չէ որ չի հիանայ, չի՛ զարմանայ այդ ամէն մէկ ստեղծագործութիւններուն վրայ, որոնց տէրը և հրամայողը միայն և մի միայն Արարիչն է։

Լուսնին չողչողուն փայլին տակ, երբ կը թիավարէինք, վայելելով գիշերուան մեղմ սիւգին ազդեցութիւնը, բիւր երազանքներու հետ միասին, չէինք ուզեր որ լոյսը ծագէր և մեր հաճոյքն ալ վերջ գտնէր...։ Յանկարծ հեռուէն լսեցան տարձանակի և թմբուկի ձայներ, որոնք պահ մը մեր հանդիստ ու զուարճութիւնը խանգարեցին. բայց երբ յետոյ իմացանք, աւելի հաճոյալի ժամանց մը եղաւ մեզ համար։

Լուսնին խաւարումը տեղի կ'ունենար մեր գլխուն վերև, ինչ որ մեզ զգալի եղաւ իր ցոլքերուն անյետացումովը մեր աչքերուն առջևէն։

Արևելեան հին քաղաքակրթութեան մէջ ընդունուած է որ, լուսնին խաւարման պատճառ, խոշոր արջ մըն է որ իր երկու հսկայական թաթերով կը բռնէ զայն ու չի ձգեր։ Եւ ահա այդ գիշեր ալ որ լուսինը խաւարած էր, բստ հին քաղաքակրթութեան սովորութեանց՝ կարգ մը աւանդապաշտներ հրազէն կը պարպէին և աղմուկ կը յարուցանէին, փրկելու համար խեղճ լուսինը այդ վատ գազանին ձեռքերէն և վայելելու համար անոր գեղեցիկ լոյսն ու փայլը։

Ո՛վ մարդկային միամտութիւն,
Դեռ ինչե՞ր ընել չես տար գուն...։

ԳՐ. Յ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԵՂՈՒի Գատըգիւղի բաժանորդներէն կը խնդրուի իրենց բաժնեգինը յանձնել Օր. Արմենուհի Ֆէրհատեանի, Հաճի Շիւքրի փողոց, թիւ 36, Այա-Թրիանտա Յունաց եկեղեցիին դիմաց։

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

ԲԵՐԱ, ՊԱՐԵԱՄ ՓՈՂՈՑ

Բարաշէն 11 սենեակ, ջրամբար, հոր, ելեկտրականութիւն, լոգարան, ևայլն։ Դիմել Փալագաշեան Գրատուն։

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ՕԳՈՍՏ. 11 — 17

11	Եշ.	Դ. օր պհց. Ս. Աստուածածնի.
12	Ուր.	Ե. » » »
		Լր. Լս. ժամ 11. րոպէ 58.
13	Շբ.	Տօն Շողակաթի Սբ. Էջմիածնի ըստ տեսլեան Ս. Գր. Լուս. մերոյ։
14 ✠	Կիր.	Վերափոխ. Ս. Աստուածածնի.
15 +	Բշ.	Բ. օր Վերափոխ. (Մեռելոց). Յն. եւ Եւր. Վերափ. Ս. Աստ.նի։
16	Գշ.	Գ. օր Վերափոխման.
17	Դշ.	Դ. օր »

ՏՊԱԳՐ. Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

րուն վրայ մարդիկ ընդհանրապէս շատ քիչ ուշադրութիւն կը դարձնեն։ Ի՛նչ մեծ յուսահատութեան մէջ ինկայ ես՝ երբ զաւակէս զրկուեցայ։ Ո՛րչափ արցունք թափած է անտառի մէջ ձգուած զաւակս, և ո՛րչափ չարչարուեցաւ անոր խեղճ եղբայրը։ Իսկ հիմա որչա՛փ ուրախ և երջանիկ ենք։ Մեր թշուառութեան օրերուն մէջ, այս երջանկութիւնը դո՛ւն կը պատրաստէիր մեզ։ Սիրոյ անսահման գոհութեամբ և երախտագիտութեամբ լեցուած է Քեզի նկատմամբ. ո՛վ Ամենազօր Աստուած, Դու որ միակերպ կը խնամես և կը մխիթարես երիտասարդ իշխանազունը՝ հոյակապ մայրաքաղաքին շքեղ ապարանքին մէջ, և թշուառ ծերունին՝ անտառին մէկ անկիւնը խեղճուկ խրճիթին մէջ։ Ամէն ժամ օրհնենք զՔեզ, բարեգութ Տէ՛ր, և բարձրացնենք սուրբ անունդ։ Աստուած միշտ մօտ է սրտով տառապողներուն։ Նա կեանք կու տայ խոնարհներուն, նեղութենէ կը փրկէ իր ծառան. մեր ամենուս յոյսը և փրկութիւնն է Ան։

(Զոհած՝ ամենքը միասին կ'երգեն, երգէն յետոյ վարագոյրը կ'իջնէ։)

ՎԵՐՋ

ուած նորէն կ'ուրախացնէ զանիկայ։ Աստուած իր նպատակին հասնելու համար, հազարաւոր միջոցներ ի գործ կը դնէ։ Ի՛նչ միջոցով որ դժբաղդութեան մէջ ինկած էինք, ահա՛ ճիշդ նոյն միջոցով դարձեալ երջանիկ ըրաւ զմեզ, այսինքն կողով մը եղակի միջոցով։

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. — Այո՛, Աստուած ամէն բան դէպ ի բարին ուղղեց. մեզ կը մնայ միայն ուրախանալ։ Բայց, հայրիկ, պէտք է ճամբու պատրաստութիւն տեսնէք. դուք ալ, սիրելի եղբայր, պատրաստուեցէք որ ինծի հետ միասին ճամբորդէք։

ՄԱՐԻԱՄ (այս վերջին խօսքերը լսելով, ծերունի Սարգսին կը մօտենայ եւ լալով կ'ըսէ). — Ո՛հ, բարի մեծ հա՛յրս, մի՛ երթաք, զիս առանձին մի՛ ձգէք. մեծ հա՛յրս, ես զիս նայող մէկը չունիմ հոս։

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. — Ա՛, այս այն պզտիկ օրիորդն է որ ջուր տուաւ ինծի խմելու։ Ո՞վ է աս։ Ի՞նչ օգնութիւն կրնամ ընել անոր։

ՍԱՐԳԻՍ. — Զաւա՛կս, դուն անշուշտ կը յիշես մեր դրացի հին բարեկամը, բարի Յակոբը՝ որ ածխագործ էր հո՛ն։ Դուն շատ անգամ անոր խրճիթը կ'երթայիր, և անիկայ միշտ խնձոր կամ հաց կու տար քեզ։ Անիկայ և իր ամբողջ ընտա-